

अपंग व्यक्ती (समान संधी), संपूर्ण सहभाग व
हक्कांचे संरक्षण अधिनियम १९९५ नुसार
अपंगत्व तपासणी, मुल्यमापन व प्रमाणपत्र
वितरणासाठीच्या मार्गदर्शक सुचना

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक आरोग्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: अप्रवि-२०१८/प्र.क्र.१७३/आरोग्य-६
गो.ते. रुग्णालय आवार, संकुल इमारत, १० वा मजला,
नवीन मंत्रालय, मुंबई -४०० ००१
दिनांक : ३० जुन, २०१८

वाचा :-

- १) शासन निर्णय क्रमांक: अप्रवि-२०१२/प्र.क्र.२९७/आरोग्य-६, दिनांक ६.१०.२०१२
- २) केंद्र शासनाचा अपंग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६

प्रस्तावना :-

अपंग व्यक्ती (समान संधी) संपूर्ण सहभाग व हक्कांचे संरक्षण अधिनियम १९९५ नुसार अपंगत्व तपासणी, मुल्यमापन व प्रमाणपत्र वितरणासाठीच्या मार्गदर्शक सूचना संदर्भाधिन क्र.१ येथील शासन निर्णयानुसार विहित करण्यात आल्या आहेत. त्यामध्ये Mental Health बाबी संदर्भातील अपंगत्व प्रमाणपत्रामध्ये Mental Retardation संज्ञेचा वापर असल्याने त्यानुसार दिव्यांग व्यक्तींना अपंगत्व प्रमाणपत्र देण्यात येत होते.

२. मा.उच्च न्यायालय, मुंबई येथे दाखल गार्डीयन याचिका क्रमांक १०/२०१८ मध्ये दिनांक ४.०५.२०१८ मध्ये झालेल्या सुनावणी दरम्यान राज्य शासनाच्या Mentally Retarded ऐवजी Intellectual Disability किंवा अन्य योग्य संज्ञेचा वापर करणेबाबत मा.उच्च न्यायालयाने आदेश दिले आहेत. तसेच केंद्र शासनाने नवीन अपंग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६ पारित केला असून सदर अधिनियमामध्ये Mental Health बाबी संदर्भाने Mental Retardation या संज्ञेऐवजी Intellectual Disability या संज्ञेचा वापर केला आहे. त्यानुसार अपंगत्व प्रमाणपत्रामध्ये संज्ञामध्ये बदल करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

केंद्र शासनाने नवीन अपंग व्यक्ती अधिनियम, २०१६ पारित केला आहे. सदर अधिनियमामध्ये Mental Health बाबी संदर्भाने Mental Retardation या संज्ञेऐवजी Intellectual Disability या संज्ञेचा

वापर केला आहे. तसेच प्रस्तावनेमध्ये नमूद केलेप्रमाणे मा.उच्च न्यायालयाच्या आदेशाच्या अनुषंगाने सदर अधिनियमातील तरतूदीनुसार यापुढे Mental Health बाबी संदर्भाने अपंग व्यक्तींना अपंगत्व प्रमाणपत्र वितरित करताना Mental Retardation या संज्ञेऐवजी Intellectual Disability या संज्ञेचा वापर करावा.

२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१८०६२९११२५५१०३१७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सु.नि.गाडगे)
कार्यासन अधिकारी

प्रत,

- १) मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई
- २) मा. मुख्यमंत्री, यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ३) मा. मंत्री, आरोग्य यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ४) मा.राज्यमंत्री, आरोग्य यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ५) मा. मंत्री, (सर्व) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ६) मा.राज्यमंत्री, (सर्व) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ७) मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
- ८) अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ९) प्रधान सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई-०१
- १०) प्रधान सचिव, विधी व न्याय विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ११) प्रधान सचिव, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, मंत्रालय, मुंबई-०१
- १२) प्रधान सचिव, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १३) प्रधान सचिव, विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई
- १४) आयुक्त, आरोग्य सेवा तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान
- १५) विभागीय आयुक्त (सर्व)

- १६) अतिरीक्त आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालीका, मुंबई
- १७) आयुक्त, महानगरपालीका (सर्व)
- १८) जिल्हाधिकारी (सर्व)
- १९) संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई
- २०) संचालक, वैद्यकिय शिक्षण विभाग, बृहन्मुंबई महानगरपालीका, मुंबई -०१
- २१) संचालक, वैद्यकिय शिक्षण व संशोधन संचालनालय, मुंबई
- २२) जिल्हा शल्यचिकित्सक (सर्व)
- २३) जिल्हा आरोग्य अधिकारी (सर्व)
- २४) सहसंचालक/ उपसंचालक, आरोग्य सेवा परिमंडळे (सर्व)
- २५) अधिष्ठाता, शासकीय वैद्यकिय महाविद्यालये व रुग्णालये (सर्व)
- २६) अधिष्ठाता, वैद्यकिय महाविद्यालय व रुग्णालय (सर्व संबंधित रुग्णालये)
- २७) सह सचिव / उप सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- २८) निवड नस्ती (आरोग्य-६)